

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

T +45 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748

J.nr. 2022 - 619
28. januar 2022

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 14. januar 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 3 (B 40 – bilag 3), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Folketingets Beskæftigelsesudvalg.

Spørgsmål nr. 3:

”Vil ministeren kommentere henvendelsen af 14. januar 2022 fra Sofie Vedel Breidahl vedr. de økonomiske konsekvenser af forslaget, jf. B 40 - bilag 3?”

Svar:

Henvendelsen fra Sofie Vedel Breidahl og 11 medunderskrivere indeholder en række spørgsmål til de beregningstekniske forudsætninger bag de økonomiske konsekvenser af borgerforlag om forlængelse af barslen og forslag til lov om ændring af barselsloven (Indførelse af øremærket orlov, lighedeling af retten til barselsdagpenge og ret til overdragelse af barselsdagpenge til sociale forældre og nærtstående familiemedlemmer m.v.), der udmønter den politiske aftale om implementering af EU's orlovsdirektiv, som blev indgået i oktober 2021. De enkelte delspørgsmål besvares herunder.

Spørgsmål vedr. beregningen af de offentlige merudgifter som følge af B 40:

Vil udvalget bede ministeren kommentere på, om ministeren mener, det er et realistisk skøn af de økonomiske konsekvenser at lade beregningen tage udgangspunkt i fuldt gennemslag?

Svar:

Der henvises i henvendelsen til svar på spørgsmål 1 i forbindelse med borgerforslaget, hvor der er anmodet om et skøn over de økonomiske konsekvenser af en forlængelse af den dagpengeberettigede forældreorlov med 9 uger. Af svaret fremgår, at hvis alle familier afvikler 9 ugers ekstra orlov med barselsdagpenge, vil det medføre offentlige merudgifter på op til ca. 2,6 mia. kr. årligt. Der er i svaret taget udgangspunkt i et scenarie, hvor alle familier med dagpengetilgang får ret til og afvikler 9 ugers ekstra orlov med barselsdagpenge.

Svaret afspejler, at det er meget vanskeligt at skønne over, i hvilken udstrækning familier vil gøre brug af en udvidet ret til orlov med barselsdagpenge. Et sådant

skøn vil bero på nogle antagelser og forudsætninger om en lang række forskellige forhold, heraf nogle, som må formodes at blive påvirket af indførelsen af en sådan udvidet ret til barsel. Det gælder fx antagelsen om i hvilken udstrækning forældrene vil være berettiget til løn under orloven. Her må det lægges til grund, at der vil ske en vis tilpasning til lovgivningens ret til barseldagpenge – og refusion til arbejdsgiverne, ligesom samfundets normer omkring barselsafholdelse også må antages at blive påvirket af reglerne.

I forbindelse med svaret er det beregningsteknisk antaget, at alle familier med dagpengeret får ret til og afvikler 9 ugers ekstra orlov med barseldagpenge. Der er derfor – som det også fremgår eksplicit af svaret – tale om et maksmalt skøn over forslagets potentielle varige økonomiske konsekvenser.

Vil udvalget bede ministeren redegøre for, om beregningen på 2,6 milliarder kroner er foretaget i lyset af det fremsatte lovforslags anvendelsesområde, herunder at fx selvstændige erhvervsdrivende mv. er undtaget – og hvis ikke dette er tilfældet, vil ministeren så oplyse, hvad de offentlige merudgifter er, hvis beregningen blev udarbejdet i lyset af det fremsatte lovforslag og havde tilsvarende anvendelsesområde.

Svar:

Der er tale om to væsensforskellige forslag, og det er derfor Beskæftigelsesministeriets vurdering, at det ikke er muligt at overføre forudsætningen om visse selvstændiges undtagelse fra reglerne om 9 ugers øremærket orlov til forslaget om en generel forlængelse af familiernes ret til orlov med barseldagpenge med 9 uger. Selvstændige og lønmodtagere har både efter de gældende regler og efter lovforslaget ret til samme antal uger med ret til barseldagpenge. Derfor er de økonomiske konsekvenser af B 40 regnet på en hel forældreårgang inkl. selvstændige.

Vil udvalget bede ministeren svare på, hvorfor det i dansk kontekst vurderes, at kun 10 % fædre helt eller delvist fravælger at gøre brug af den forlængede øremærkede ret til orlov, når erfaringer fra vores nærmeste nabolande tegner et andet billede?

Svar:

For at skønne over fædrenes adfærd (udnyttelsesgrad) ved udvidelsen af deres (øremærkede) forældreorlov, er der set på to ting: 1) øremærket forældreorlov i de andre nordiske lande samt 2) lønkompenationsgraden under barselorlov i de danske overenskomster.

Erfaringer fra de andre nordiske lande viser, at udnyttelsesgraden ligger mellem 90 og 100 pct. ved en øremærkning på 8-10 uger. Det er først efter en yderligere udvidelse til hhv. 15 og 12 uger i Norge og Sverige, hvor udnyttelsesgraden falder til 90 og 85 pct. I Norge brugte fædrene i gennemsnit 8,8 uger af fædrekvoten, dvs. en udnyttelsesgrad på 88 pct. i 2017. I Sverige var den reserverede andel af orloven til fædre på 2 måneder og udnyttelsesgraden var 100 pct. i 2016. I Island tog 92 procent af alle nybagte fædre deres tre måneders orlov i 2012.

De nordiske erfaringer kan ikke direkte oversættes til en dansk kontekst, da både opbygningen af systemerne, dækningsgraden under samt længden af forældreorlov afviger fra de danske forhold. Herudover kan kultur og andre tiltag og indsatser på ligestillings- og beskæftigelsesområdet præge adfærden, hvilket kan være vanskeligt at tage tilstrækkeligt højde for.

Der er også set på fædres lønret under orloven på overenskomstdækningen på det danske arbejdsmarked, samt reglerne for ret til løn under forældreorlov i en bred vifte af overenskomster. Det er på denne baggrund skønnet, at 82 pct. af fædre har lønret ved 9 ugers øremærkning for fædre.

Det er på baggrund af disse nordiske erfaringer og viden om den relativt høje danske kompensationsgrad skønnet, at 90 pct. af lønmodtagerfædre i de familier, hvor mor i dag afvikler mere end 37 ugers orlov, vil gøre brug af de øremærkede uger inden for barnets 1. leveår.

Det skal understreges, at det ikke svarer til en udnyttelsesgrad på 90 pct. for alle fædre. Skønnet vedrører kun de lønmodtagerfædre, hvor mødre i dag tager over 37 ugers barsel, og som dermed berøres af øremærkningen, jf. ovenfor.

Det skal også bemærkes, at det ikke er sikkert, at udnyttelsesgraden vil være konstant over tid. Tilpasning af lønret i overenskomster og ændring af normer og kultur omkring fædres barselsafholdelse kan fx medvirke til at øge udnyttelsesgraden op imod de 100 pct., som man fx har observeret i Sverige.

Vil udvalget bede beskæftigelsesministeren kommentere på, hvorfor der er så stor divergens mellem de to beregninger af de økonomiske konsekvenser ved en forlængelse?

Svar:

Der spørges i henvendelsen til en rapport om øremærket barsel fra 2013, som beskæftiger sig med øremærkning af 12 ugers barselorlov til fædre. Beregningerne i rapporten tager derfor udgangspunkt i 12 ugers øremærkning. Rapporten viser omkostningerne ved forskellige udnyttelsesgrader af øremærkningen. Ved fuldt gennemslag blev 12 ugers øremærket orlov i 2013 skønnet til at koste det offentlige 200 mio. kr. (2013-pl) efter skat og tilbageløb. En udnyttelse af 9 ud af 12 uger blev skønnet til at føre til offentlige mindredgifter på 100 mio. kr. (2013-pl) efter skat og tilbageløb.

I beregningerne af de økonomiske konsekvenser af B 40 er der taget udgangspunkt i 9 ugers *ekstra* orlov. Et sådant forslag vil være dyrere end en øremærkning af eksisterende uger, fordi man giver mulighed for flere uger med barselsdagpenge, og dermed øger udgifterne til barselsdagpenge. Ved en øremærkning af den eksisterende orlovsret, flyttes udgifterne til barselsdagpenge blot mellem fædrene. Desuden vil 9 ugers *ekstra* orlov have en større negativ konsekvens for arbejdsudbuddet og skat og tilbageløb end en øremærkning af eksisterende uger.

Spørgsmål vedr. det fremsatte lovforslag om ændring af barselsloven og spædbørns forkortede barsel:

Vil udvalget bede ministeren svare på, hvordan ministeren er nået frem til gennemsnittet på 2-3 dage, herunder præsentere det underliggende datagrundlag?

Svar:

Der er ca. 35.000 lønmodtagerfamilier, hvor mor i dag tager mere end 37 ugers orlov. Det er disse familier, som forventes at blive berørt af den nye øremærkning. Der er set på, hvor meget barsel fædre i disse familier tilsammen bruger i dag, og hvor mange barselsuger de ville bruge, ved en 90 pct. udnyttelse af deres nye orlovsret. Dette samlede antal uger for fædre, er trukket fra det antal uger, som mødre i disse familier afholder i dag. Mødre i disse familier afholder i dag ca. 168.000 ugers barsel, og ved en udnyttelsesgrad på 90 pct. forventes fædre at holde ca. 150.000 ugers barsel. Dette giver en samlet reduktion af barselsuger på ca. 18.000. Fordelt på antallet af børn (ca. 35.000) giver dette en reduktion på en halv barselsuge (altså 2-3 hverdage) pr. barn i de familier, som forventes at blive berørt af den nye øremærkning af barselsorloven.

Vil udvalget bede ministerierne redegøre for, hvorledes det er forventningen, at de 2-3 dage fordeler sig, herunder:

- ... om de 2-3 dage i gennemsnit fordeler sig jævnt på de ca. 35.000 familier, som ministeriet forventer vil blive ramt af øremærkningen, eller om det kan ske, at de 2-3 dage i gennemsnit rammer færre familier, hvorved spædbørn i disse familier sendes væsentlige tidligere i institution?
- ... hvilke grupper af fædre, der forventes at henholdsvis anvende øremærkningen og ikke anvende øremærkningen i særlig høj grad?

Svar:

Reduktionen i barselsuger vil berøre de børn, hvor fædre – af den ene eller anden årsag – ikke udnytter de øremærkede uger. Der er tale om en gennemsnitsbetragtning og der er ikke skønnet over hvilke grupper af fædre, der vil udnytte orloven, og hvilke grupper der ikke vil.

Venlig hilsen

Peter Hummelgaard
Beskæftigelsesminister og minister for ligestilling